

TASHKENT
FARMATSEVTIKA
INSTITUTI

TASHKENT FARMATSEVTIKA INSTITUTINING
85 YILLIGIGA BAG'ISHLANGAN
“FARMATSEVTIKA SOHASINING BUGUNGI HOLATI:
MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR”
MAVZUSIDAGI III XALQARO ILMYI-AMALIY ANJUMANI
MATERIALLARI

МАТЕРИАЛЫ III МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНО-
ПРАКТИЧЕСКОЙ КОНФЕРЕНЦИИ,
ПОСВЯЩЕННОЙ 85-ЛЕТИЮ
ТАШКЕНТСКОГО ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО ИНСТИТУТА
«СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЙ
ОТРАСЛИ: ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ»

ABSTRACT BOOK OF THE 3RD INTERNATIONAL
SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE DEDICATED
TO THE 85TH ANNIVERSARY OF THE
TASHKENT PHARMACEUTICAL INSTITUTE
“MODERN PHARMACEUTICS:
ACTUAL PROBLEMS AND PROSPECTS”

TASHKENT - 2022

g'oyaviy pozitsiyalarni o'rnatishga, o'z nuqtai nazarini aniqlashga yordam berish, ijodiy qobiliyatlarni, reflektor qobiliyatlarni rivojlantirishga mo'ljallangan.

Yuqoridagi fazilatlarining barchasi talabalarda faqat ijtimoiylashuv sharoitida shakllanishi yoki shakllanishiga yordam berishi mumkin. Bu mumkin va bu allaqachon sodir bo'lmoqda, ijtimoiy tarmoqlarda muloqot qilish, Internetda uchraydigan hamma narsani tanqid qilish, nafaqat foydalanuvchi, balki ma'lumot ishlab chiqaruvchisi bo'lish (masalan, Tik-Tok-da) va ZOOM jamoaviy ishini almashtiradi. Faqat keyin biz ba'zi boshqa haqida gapirish kerak, yangi inson aholi.

Va "raqamlashtirish" tushunchasining zamonaviy talqinida biz "raqamli sotsializatsiya" va "raqamli madaniyat" haqida gapirayotgan bo'lsak-da, hozircha bu faqat "niyat protokollari". Umid qilamizki, kelajakka qarab, bu ham ilmiy tadqiqotlar, ham amaliy ishlar uchun maydon bo'ladi.

Hozirgi sharoitda ta'limni raqamlashtirish muqarrar ravishda muqarrar, ammo ushbu "raqamli girdobga" tushib qolgan har bir kishi uchun ko'plab muammolarni hal qilish uchun mahalliy o'rta va oliy maktablarning o'quv jarayonida raqam uchun yetarli joy topish muhimdir, ularning ba'zilar yaqin yoki uzoq o'tmishda hal qilinmagan, shuningdek, tobora tezlashib borayotgan haqiqat, noaniqlikka to'la, biz bilan to'qnashadi.

Ushbu muammolar murakkab va ularni olimlar, jamoatchilik a'zolari, shifokorlar, ota-onalar, o'qituvchilar va talabalarning birgalikdagi sa'y-harakatlari bilan hal qilish kerak.

ТАСНИФЛАШ МАСАЛАСИДА БЕЛГИЛАРНИ АЖРАТИШ ОЛИШ УСУЛИ

Рашидов Х.Ш., Уринов Э.М.

¹Рақамли технологиялар ва сунъий интеллектни ривожлантириш илмий тадқиқот институти, Тошкент ш., Ўзбекистон Республикаси

²Тошкент фармацевтика институти, Тошкент ш., Ўзбекистон Республикаси
e-mail: rashidovhusan125@gmail.com, u.elmurod1988@gmail.com

Белгиларни танлаш – бажарилаётган масалага тегишли бўлмаган маълумотларни мавжуд белгилар тўпламидан чиқариб ташлаш жараёни демакдир. Белгиларни танлаш, соддалаштириш, ишлаш, ҳисоблаш самарадорлиги ва масаланинг талқин қилиниши каби бир қатор сабабларга нисбаттан жуда муҳим саналади. Бундай масалалар ҳам назоратли, ҳам назоратсиз таълим усулларида қўлланилиши мумкин.

Аҳамиятсиз ва еҳтимоли ортикча белгиларни камайтириш орқали аниқликни ошириш мумкин ва мураккаблик ҳамда тегишли ҳисоблаш ишларини камайтиради. Қолаверса ечимнинг тушунарли ва реал бўлиши еҳтимолини оширади. Белгиларни танлаш ўлчамларни камайтириш учун маълумотларни олдиндан қайта ишлаш муҳим босқичларидан биридир. У мавжуд белгиларнинг бир қисмини ҳеч қандай ўзгартирмасдан танлайди.

Репрезинтатив белгиларни танлаш орқали камроқ белгилар тўпламига эришилади. Бу эса модел параметрларини камайтириш имконини беради. Шунингдек, умумлаштиришни яхшилайтиди, мураккаблик ва бажариш вақтини қисқартиради. Белгиларни танлаш методологиялари назорат қилинадиган белгини танлаш ва назоратсиз белгини танлаш усулларига ажратилади. Бунда белгини танлаш усули атрибутлар тўпламини танлаш учун кидирув стратегиясини ва танланган репрезинтатив белгиларни баҳолаш учун мақсад функциясини талаб қилади. Қуйида репрезинтатив белгиларни ажратиш усуллари келтирилган:

Филтрлар адаптив маълумотларни таҳлил қилиш тизимларига ўрнатилган алгоритмлардан иборат бўлади. Улар маълумотларнинг белгиларига таянадиган ҳолда баҳолаш функциясидан фойдаланиб белгиларни ажратиш масаласини ҳал этади. Филтрлар учун масофа ва чегарага асосланган мезонлардан фойдаланиш мумкин бўлади.

Ўраш усулининг алгоритмлари мослашиш тизимларини ўраб олади, уларни кичик функциялар тўплами билан таъминлайди ва уларнинг фикр-мулоҳазаларини олади. Ушбу ўраш ёндашувлари улар билан ишлайдиган аниқ башорат қилувчиларнинг натижаларини яхшилашга қаратилган. У классификаторни қора кути сифатида ишлатиб, уларнинг башорат қилиш қобилиятидан келиб чиққан ҳолда белгиларнинг кичик тўпламини кидиради.

Ўрнатил ҳар қандай маълумотларни таҳлил қилиш тизимларининг натижаларига тўғридан-тўғри ҳавола сиз, тўғридан-тўғри маълумотлардан ҳисобланган ишлаш кўрсаткичига асосланади.

Мавжуд белгиларни танлаш алгоритмларининг аксарияти Н атрофида квадратик ёки ундан юқори вақт мураккаблигига эга бўлганлиги сабабли, юқори ўлчамлиликни бошқариш жуда қийин. Шунинг учун юқори ўлчамли белгиларни танлаш учун янада самарали кидирув стратегиялари ва баҳолаш мезонлари керак.

ФАРМАЦЕВТ КАДРЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШГА ОИД ЯНГИЛИКЛАР

Абдуллаева Х.Қ., Усманов У.Х.

Тошкент фармацевтика институти, Тошкент ш., Ўзбекистон Республикаси
e-mail: ulugbek63@bk.ru

Сўнгги уч йил давомида фармацевт кадрлар малакасини ошириш тизимида талай янгиликлар киритилди. Бунга Ўзбекистон Республикаси Президентининг қатор Қарорлари, ЎзР ССВ нинг буйруқлари асос бўлди. Жумладан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 6 майдаги ПҚ-4310-сонли "Тиббиёт ва фармацевтика

таълими ва илм-фани тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги ҳамда 2020 йил 7 апрелдаги Ўзбекистон Республикаси Президентининг ПҚ-4666-сонли “Тиббий-санитария соҳасида кадрларни тайёрлаш ва узлуксиз касбий ривожлантиришнинг мутлақо янги тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги қарорларга биноан, олий маълумотли тиббиёт ва фармацевт кадрлар учун узлуксиз касбий таълимда 5 йил давомида тўпланадиган кредитлар ҳажми 288 ни, ундан 144 кредит тегишли тиббий таълим муассасалари ва ташкилотларида Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан таълим олиш орқали, қолган қисми пуллик асосда йилига 36 кредитдан кам бўлмаган ҳажмда, ўрта махсус маълумотли тиббиёт ва фармацевт кадрлар учун эса кредитлар ҳажми жами -180 та, улардан 144 кедит тегишли тиббий таълим муассасалари ва ташкилотларида Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан таълим олиш орқали, 36 кредит семинарлар, конференциялар, вебинарлар, маҳорат дарслари, симуляцион тренинглар, ва бошқа уқув курслари ҳисобидан тўпланани кўзда тутилган. Қарордан кўзда тутилган мақсад - тиббий-санитария ходимларини касбий ривожлантириш тизимини яхшилаш, соҳада етуқ ва чуқур билимга эга кадрларни замонавий таълим стандартлари асосида тайёрлаш, тиббиёт ташкилотлари, айниқса бирламчи тиббий-санитария ёрдами муассасаларини профессионал мутахассислар билан таъминлаш, тиббиёт таълим муассасалари профессор-ўқитувчиларининг мавқеини оширишдир. Ушбу Қарорларни ижросини таъминлаш ҳамда узлуксиз касбий таълим жараёнида мутахассислар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш тизимини самарали ташкил этиш мақсадида 2020 йил 15 июнда Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан 160-сонли “Тиббий-санитария ва фармацевтика кадрларининг узлуксиз малакасини ошириш тизимини ташкил этиш бўйича меъёрий ҳужжатларни янада такомиллаштириш тўғрисида”ги буйруғи тасдиқланди. Буйруқда тиббий-санитария ва фармацевтика кадрлари малака ошириш жараёнига масофавий таълим технологияларини кенг жорий этиш, таълим муассасалари расмий веб-сайтида малака ошириш веб - саҳифасини яратиш ҳамда унда тиббий-санитария ва фармацевтика кадрларини малакасини ошириш билан боғлиқ барча маълумотлар ва янгиликлар кенг ёритиб бориш белгилаб қўйилган.

Тошкент фармацевтика институтининг Фармацевт кадрлар малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш факультетининг бу борадаги фаолияти ЎзР ССВнинг 160-сонли буйруғи асосида тасдиқланган ўқув дастурлари негизида изчиллик билан амалга оширилмоқда. Факультетда “Дорихона муассасалари иқтисодиёти ва фармациядаги долзарб муаммолар” ҳамда “Фармацевтика амалиёти долзарб мавзулари” 144 соат (кредит) умумий малака ошириш курслари, “Яхши дорихона амалиёти (GPP) стандартини жорий қилишда дорихоналар фаолиятини ташкил қилиш” мавзули малака ошириш курси– 36 соат (кредит), «Фармацевтика бозорида маркетинг стратегияси ва тактикаси» мавзули малака ошириш курси– 36 соат (кредит), “Жаҳон флорасига кирган доривор ўсимликлар, улардан олинган фитопрепаратлар ва биологик фаол қўшимчалар” мавзули малака ошириш курси– 36 соат (кредит), “Ўрта маълумотли фармацевт ассистентлар учун яхши дорихона амалиёти (GPP) стандартини жорий қилишда дорихоналар фаолиятини ташкил қилиш” мавзули малака ошириш курси– 36 соат (кредит) курслари мавжуд.

КРЕДИТ-МОДУЛЬ ТИЗИМИНИ ЖОРИЙ ЭТИШДА МАХСУС ТАЪЛИМ ХИЗМАТЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ҚИЛИШ

Байдўллаев А.С., Тайров К.Б.

Тошкент фармацевтика институти, Тошкент ш., Ўзбекистон Республикаси
e-mail: baidullaeva@mail.ru

Долзарб.лиги: замонавий жамиятнинг асосий соҳаларини рақамли ўзгартириш шароитида янги жараёнлар ва ходисаларнинг инсонга таъсирини баҳолашни ўрганишга эҳтиёж ортиб бормоқда. Талабага ахборот таъсири, унинг турмуш тарзидаги ўзгаришлар, жисмоний соғлиқ параметрлари, ижтимоий кўникмалар билан боғлиқ янги хавф ва таҳдидлар пайдо бўлади, уларсиз ушбу ўқитиш шакли самарадорлиги сезиларли даражада пасайиши мумкин. Мақоланинг мақсади таълимни рақамлаштиришнинг асосий муаммоларни аниқлаш ва таълим соҳасидаги рақамлаштиришнинг истиқболларини аниқлаш ва пайдо бўлаётган рақамли таълим тизимида хавфсиз коммуникатив ва таълим муҳитини яратиш зарурлигини асослашдир.

Тадқиқотнинг мақсади: тадқиқот объекти-таълимни рақамлаштириш жараёни, предмети-ўқув алоқа ва ахборот муҳитида талабаларга махсус таълим хизматларини ташкил қилиш ва уларнинг хавфсизлигини таъминлаш масалалари.

Усул ва услублар: ушбу мақсадга эришиш учун ижтимоий билиш диалектикаси, фалсафий, социологик, педагогик адабиётларни таҳлил қилиш, ижтимоий-маданий жараёнларни синтез қилиш ва моделлаштириш усулларида фойдаланилди. Коммуникатив муҳитнинг рақамли ўзгариши билан боғлиқ бўлган мураккаб хавфсизликка энг муҳим хавф ва таҳдидлар рақамли таълимни асосий шакл сифатида киритишда ҳисобга олиниши керак бўлган ахлоқий, психологик жиҳатларга нисбатан аниқланади ва тавсифланади. Хатарларни баҳолаш асосида талабалар учун асосий таҳдидларга қарши курашишга қаратилган хавфсиз коммуникатив ва таълим тизимини яратиш концепцияси ва уларнинг олдини олиш чоралари таклиф этилади.

Олинган натижалар: таълим тизимида рақамлаштиришни ривожлантириш истиқболлари қуйидагилардан иборат: instrumental-таълим муассасаларини юқори сифатли дастурий таъминот билан жиҳозлаш, таълим ресурсларидан фойдаланишни таъминлайдиган ахборот тизимлари, ахборот (масофавий) технологияларини жорий этиш, онлайн ўқитиш, ўқитувчилар ва талабалар учун ўзгарувчан талаблар, янги ташкилий таълим

MUNDARIJA/ ОГЛАВЛЕНИЕ/ TABLE OF CONTENTS

1-SEKSIYA. FARMATSEVTIK TA'LIM SOHASIDAGI ISLOHOTLAR, YUTUQLAR, MUAMMOLAR, KELAJAK REJALARI
СЕКЦИЯ-1. РЕФОРМА ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ, УСПЕХИ, ПРОБЛЕМЫ, ПЕРСПЕКТИВЫ
SECTION-1. REFORM OF PHARMACEUTICAL EDUCATION, SUCCESSES, PROBLEMS, PROSPECTS.

THE EVALUATION OF ENTREPRENEURIAL FOCUS IN PHARMACEUTICAL TRAINING PROGRAMMS IN FRAMEWORK OF HIGHER EDUCATION	
//Pinoва J.G., Pimonova E.E.....	13
STUDY OF THE DISCIPLINE «TECHNOLOGY OF DOSAGE FORMS OF FACTORY PRODUCTION» BY FOREIGN STUDENTS	
//Abrosimova O.N., Burakova M.A., Novikova E.K.....	13
ФАРМАЦЕВТ КАДРЛАРНИ МАЛАКА ОШИРИШ КУРСЛАРИДА «ДОРИВОР ЎСИМЛИКЛАР АСОСИДАГИ ВОСИТАЛАРИНИ ҲОЗИРГИ КУНДАГИ ҲОЛАТИ ВА РИВОЖЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ» МОДУЛЛИНИНГ АҲАМИЯТИ	
//Абдурахмонова Н.А., Усманов У.Х.....	14
THE RESOLUTION OF THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN AS A SOLUTION FOR THE CURRENT PHARMACEUTICAL PROBLEMS	
//Jalilova D.Sh.....	15
ПЕРЕДОВОЙ ОПЫТ ВНЕДРЕНИЯ ИННОВАЦИОННОГО ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЕКТА ШКОЛА МАСТЕРСТВА «ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЕ КОНСУЛЬТИРОВАНИЕ»	
//Еремин А.В., Бугаева И.О., Тупикин Д.В., Цыганова И.В., Архангельская А.А., Колтыго Е.И., Ильина Т.В.....	16
О ПРАВИЛАХ ОБ ОТКРЫТИИ АПТЕК В ЦАРСКОЙ ИМПЕРИИ ТУРКЕСТАНСКОГО КРАЯ	
//Бурнаев Ш.Н., Абдурахимова Д., Алимов Х.....	16
FARMATSEVT MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHDA MUSTAQIL TA'LIMNI O'RNI	
//B.A. Abduraxmonov, E.X.Minibayeva.....	17
FIZIOLOGIYA FANINI O'QITISHDA INTERFAOL USULLARNI QO'LLASH.	
//Bobojonova Sh.Sh., Soliboyeva S.O., Kariyeva.M.T.....	18
O'Z-O'ZINI TARBIYALASH TALABA SHAXSINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH SIFATIDA	
//Xoshimova G.F.,Salimsakova N.S.....	19
RAQAMLASHTIRISHNING TA'LIM TIZIMIGA TA'SIRI	
//Baydullayev A.S., Axmedov Yu.....	20
ТАСНИФЛАШ МАСАЛАСИДА БЕЛГИЛАРНИ АЖРАТИБ ОЛИШ УСУЛИ	
//Рашидов Х.Ш., Уринов Э.М.....	20
ФАРМАЦЕВТ КАДРЛАР МАЛАКАСИНИ ОШИРИШГА ОИД ЯНГИЛИКЛАР	
//Абдуллаева Х.Қ., Усманов У.Х.	21
КРЕДИТ-МОДУЛЬ ТИЗИМИНИ ЖОРИЙ ЭТИШДА МАХСУС ТАЪЛИМ ХИЗМАТЛАРИ ФАОЛИЯТИНИ ТАШКИЛ ҚИЛИШ	
//Байдуллаев А.С., Тайров К.Б.	22
ПАТОЛОГИК ФИЗИОЛОГИЯ ФАНИДА ТАЪЛИМ СИФАТИНИ ОШИРИШДА ЛОЙИҲАВИЙ ТАЪЛИМНИНГ САМАРАДОРЛИГИ	
//Бобоева З.Н., Камилов Ж.Д.	22
ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ: ЭТАПЫ ТРАНСФОРМАЦИИ И СОВРЕМЕННЫЕ ВЫЗОВЫ	
//Ибрагимова А.Г.	22
ВОЗМОЖНОСТИ И ЭФФЕКТИВНОСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ ЛИЧНОСТНО-ОРИЕНТИРОВАННОГО ОБРАЗОВАНИЯ СТУДЕНТОВ ФАРМАЦЕВТИЧЕСКОГО ИНСТИТУТА ПРИ ПРЕПОДАВАНИИ МОДУЛЯ ЭКОЛОГИЯ И ГИГИЕНА	
//Кариева М.Т.	23
РЕЧЕВОЙ ЭТИКЕТ КАК КОМПОНЕНТ КУЛЬТУРЫ РЕЧИ	
//Махмудбекова Г.У.	24
ORGANIK KIMYO FANINI O'QITISHDA INNOVATSION TA'LIM USULLARINI QO'LLASH	